

Народознавчий захід «Народна вишиванка»
Шульської загальноосвітньої школи I – II ступенів

Клас увінчаний вишивками і рушниками місцевих умільців та дітей.
Виставка дитячих виробів. Виставка дитячих малюнків «Мій рідний край».
Чути позивні, які сповіщають про початок свята. Звучить мелодія української народної пісні.

З вечора пригожого аж до ранку
Вишивала дівчина вишиванку.
Вишивала, дівчина, вишивала,
Чорну і червону нитку брала.

А що чорна ниточка - розставання,
А червона ниточка - то кохання.
Щоб та чорна ниточка часто рвалась,
А червона ниточка гладко слалась.

Встану я в неділеньку спозаранку,
Подарую милому вишиванку.
Сердся, мій соколику, чи не сердся,
Будеш ти носити її коло серця.

Ганна Глок

Українська вишиванка

Сорочку-вишиванку
До самого світанку
Вишивала дівчина в сиву давнину.
Схрещувались ниточки,
Розквітали квіточки:
Ружі та барвінок, вздовж по полотну.

Вишивала з піснею
Яблука барвисті.
Чи на дворі дощ був, чи холодний сніг.
Вишивала ружу
Та вклала душу,
Щоб на довгі роки вийшов оберіг.

Барви кольорові:
Зелень – то діброви,
Молодість, надія, злагода і мир;
Жовтий – то колосся,
Й плодovита осінь,
І ласкаве сонце, що встає з-за гір.

Синії стежини –
То морські глибини,
До людей довіра і безкінечність вся.
Ну а чорний килим –
Туга по загиблiм,
Що за землю рідну віддали життя.

Хрестики червоні –
То калини грони,
І вогонь гарячий, і пролита кров,
Але ще й родина,
Ненька-Україна,
І родинне щастя, й вічна любов.

Я візьму льон білий,
Нехай рух несмілий,
Але ж вишить спробую сорочку таку.
Ниточка до ниточки,
Квіточка до квіточки,
Щоб нащадки згадували на довгiм віку.

Сьогодні ми зібралися, щоб поговорити про стародавнє мистецтво вишивки, бо сьогодні в Україні святкується День вишиванки, яку започаткувала Леся Воронюк. Здавна українські жінки славилися своєю майстерністю вишивання. Цей вид рукоділля відтворює душу і характер жінки, бо у вишивку вона вкладає свої почуття та мрії, щоб принести радість собі та людям.

Ведучий: Майже кожна область, кожен регіон, часто і окремі села, від матері до дочки передавали свої узори. Тому за кольором, орнаментом вишивки завжди можна визначити місце її виготовлення. Здебільшого в Україні переважали вишивки червоними та чорними нитками. Вишиванням займалися кожену вільну хвилину, на вечорницях і вдосвітках, довгими осінньо-зимовими вечорами.

Ведучий: Народне прислів'я каже: «Без верби і калини нема України». До сказаного слід додати: «І без вишивки», тому що вишиваний рушник і вишита сорочка давно стали українськими народними символами - оберегами. - це все родовідна пам'ять, наші символи, історія.

Вчитель. Нас, українців, по вишивках і чарівних рушниках-оберегах упізнають в усьому світі.

Тому сьогодні на наше свято ми запросили нашу

(Розповідь вишивальниць про вишивку)

Вчитель: Спасибі Вам усім за ваші золоті руки , за Ваші чудові вишивки. Ми бажаємо усім Вам здоров'я , щастя і достатку. На згадку про нашу зустріч прийміть від нас подарунок (пісня Чорнобай О)

Вчитель: Свято у нас сьогодні не звичайне -ми присвячуємо його невмирущому оберегу - вишитій сорочці. На Україні існують чисельні повір'я, звичаї та обряди пов'язані з шиттям сорочок та їх носінням, У всіх народів світу існує повір'я, що той хто забув звичаї своїх батьків. Буде покараний і Богом і людьми. Він блукає по світу, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулку, бо зрадив свій народ. І щоб не трапилось цього з нами, пригадаймо сьогодні деякі звичаї пов'язані з сорочкою - вишиванкою.

(Чути мелодію пісні Мамина сорочка)

Сидячи над сорочкою протягом кількох тижнів, дівчина, жінка чи мати, напевно ж, устигне багато передумати про того хто її носитиме. Ось чому ці вироби мають символічне значення. Нерідко сорочку дарували перед далекою дорогою. Наші пращури вірили, що вона захищає від негоди й від ворожих сил. Вважалося, що сорочка, яка прилягає до тіла є провідником прихованої у людині магічної сили. І водночас - це і оберіг.

«Легенда про сорочку»

Давно це було. Може й тисячу літ тому. І було це в нашому краї, народила мати сина. Лише навчився ходити, а мати почала шити йому сорочку - оберіг.

Не один рік, не два шила сорочка. Мала вона вберегти дитину від меча гострого, від стріли ворожої. Тому вибирала мати найміцніші конопляні волокна. Пряла місячним ночами, тому нитки були срібними, блискучими.

Минуло шістнадцять років. Дошила мати сорочку. Пішла з нею до цілющого джерела. Покропила її джерельною водою. Заховала в скриню на саме дно. Син став дорослим. І силою Бог не обділив його.

І ось запалали хати, засвистіли ворожі стріли. Збирала мати сина на війну. Лук і стріли, коня син вибрав сам. Мати витягла зі скрині сорочку. Одягнув син сорочку і почув у собі силу богатирську.

Битва повинна була розпочатися зранку. Як тільки зійшло сонце, побачили вороги незвичайного воїна в нашому війську. На воїнові була срібна сорочка вкрита дорогоцінними каменями, що сліпили ворогам очі. То мамині сльози стали такими блискучими каменями. Не могли вороги зрушити з місця заніміли всі з дива. І чулася в богатиреві така сила, що випадали із ворожих рук луки з стрілами.

Битва не відбулася. Перемога прийшла без смерті і крові (Кухтіна А)

Вед.2 Так народилася сорочка воїна - богатиря - кольчуга, яка захищала від ворожої стріли і меча.

Першим одягом дитини була сорочка, яку обов'язково коло пазухи вишивали синім шовчиком: кілька хрестиків на чисте. Щасливе життя присвячене Богу. Ця сорочка зберігалися аж до появи онука. Це мало принести йому щастя, а роду - продовження.

Перед весіллям родичі молодої несли у дарунок молодому від неї сорочку. А ту сорочку дівчина мала шити ще задовго до весілля, ще навіть не знаючи, хто її носитиме.

Чому ж вона вишивала наперед? Бо як є вже сорочка, то Бог швидко і милого пришле. Дівчина вишивала сорочку здебільшого у Великий піст, коли очищається душа перед великими святими і місяць у повні, щоб зазивав повну долю.(

Вед.1

Але на превеликий жаль не завжди ми чуємо веселі пісні та танці про сорочку. До цього часу оплакують матері своїх синів, які не повернулися з війни. І як біль, як свята пам'ять лежать вишиванки в скринях, чекають своїх господарів. А вони не йдуть і не одягають їх. А скільки їх загинуло на чужій землі і гине за нашу рідну землю. Матері їх в дорогу благословляли рушниками і вишиваними сорочками. Вони хлопцям були згадкою про рідну оселю, батьків, рідних, друзів, рідну Україну.

Про материнську печаль, біль втрати співається в піснях.

Сотні років побутовали повір'я, яких суворо дотримувалися наші предки.

Починати шити сорочку слід у «мужицький » день, краще у четвер, бо як

почнеш у середу, вона не ладиться і воші заведуться Коли після купання вдягали дитині чисту сорочку, то перш ніж надіти, брали за комір, били об одвірок і приказували: «Сорочка на тіло, а лінь у двері».

Від переляку сорочку надівали назад пазухою

Із сорочкою хворої людини передається хвороба іншому, Сьогодні в нашій-розмові ми розповіли вам лише маленьку частку, пов'язану із сорочкою

Для нас одяг давно став чимось звичним. Може, це тому, що втратили віру в обереги? Тому я пропоную прослухати виступ учнів 6 класу

Підсумок :Тож давайте спробуємо, як і наші прабабусі відчутти себе трохи чаклунами. Повіримо, що прокладаючи на білому полотні нитяні стібки, ми беремо червоний колір від сонця, чорний - від землі, блакитний від неба, зелений від трав і листя.

Намалюємо таку сорочку і відчуємо, як додає вона нам здоров'я наснаги, краси ніжності, будьмо здорові!